

MARIN NICA

RAPORT ASUPRA SĂPĂTURILOR ARHEOLOGICE EFECTUATE ÎN AȘEZAREA NEOLITICĂ DE LA „VIADUCT” — CÎRCEA [JUDEȚUL DOLJ]

În vara anului 1978 s-au continuat săpăturile arheologice în așezarea neolitică de la Cîrcea, punctul „Viaduct” prin deschiderea a încă trei secțiuni: Secțiunea XXV (25×2 m) situată la 10 m est de secțiunea XX; secțiunea XXVI (10×2 m); perpendiculară pe cele două secțiuni XX—XXV și secțiunea XXVII în partea de est a așezării.

În primele patru carouri ale secțiunii XXV, la marginea terasei, a fost identificată o groapă de dimensiuni mari, cu fundul denivelat, în interiorul căreia s-au descoperit numeroase fragmente ceramice, unelte de piatră și silex, oase de animale domestice, toate aparținând unei faze evoluată a culturii Gumelnița. Cîteva fragmente ceramice sînt pictate cu grafit.

În caroul 9 al aceleiași secțiuni s-a descoperit o groapă (nr. 1) rotundă de 1,50 m și adîncă de 0,70 față de nivelul de călcare al culturii Starcevo IV. Din umplutura de culoare maronie a gropii nr. 1 s-au recoltat cîteva fragmente ceramice dintre care foarte puține sînt pictate policrom cîteva fragmente de oase de animale domestice și un număr mic de unelte de silex. Situația la marginea terasei respectiv în zona cuptoarelor de ars oale, groapa nr. 1 a fost adîncită în solul viu galben pentru scoaterea lutului necesar modelării oalelor. În cadrul aceleiași secțiuni a mai ieșit la iveală la o adîncime de 0,80—0,90 m o vatră neolitică de formă rotundă cu diametrul de 0,90 și cu marginile

puțin ridicate. Vatra era amenajată pe un pat de cioburi fățuită cu grijă și puternic arsă. Fragmentele ceramice culese de sub vatră aparțin aspectului cultural Dudești—Vinča dintr-o fază mai timpurie așa după cum dealtfel o indică și adîncimea la care a fost găsită vatra. În apropiere de vatră a apărut la adîncimea de 0,75 m o grupare restrînsă de chirpic împreună cu rare fragmente ceramice care au aparținut, probabil unei locuințe de suprafață de tip Dudești—Vinča. Stratul aspectului cultural Dudești—Vinča măsoară în zona vetrei și a resturilor de chirpic grosimea de 0,40 m iar cel al ceramicii policrome (Starčevo) 0,25 m. Stratul neolitic este suprapus de stratul roman gros de 0,25—0,30 m.

În secțiunea XXVI au fost descoperite 3 gropi cu ceramica policromă (Starčevo IV), 2 gropi cu ceramică (Starčevo IV), 2 gropi cu ceramică Dudești—Vinča, 2 gropi și un bordei daco-roman (sec. II—III e.n.). Gropile nr. 4 și 5 de dimensiuni egale (2,25×1,10 m) aveau forma ovală iar fundul neted. Ceramica descoperită în aceste gropi este foarte bogată în forme și ornamente. Un fragment pictat cu motive spiralice, policrome, provine de la un vas bitronconic de dimensiuni mai mari. Un material la fel de variat și care aparține, de asemenea, fazei Cîrcea IV ni l-a oferit groapa nr. 3. Aceasta avea o formă aproape rotundă cu diametrul de 1,50 m.

Groapa nr. 1 de formă ovală depășea dimensiunea de 4 m și a aparținut probabil unui bordei neolitic de tip Dudești—Vinča care a suprapus gropile nr. 4 și 5 din faza ceramicii policrome. În interiorul bordeiului Dudești—Vinča au fost descoperite fragmente de vatră și chirpic incendiat, ceramică de asemenea arsă secundar, două rîșnițe și un fragment de idol. După aspectul ceramicii bordeiul aparține unei faze evoluată a aspectului cultural Dudești—Vinča. Groapa nr. 2, suprapusă și deranjată de bordeiul daco-roman era de formă ovală (1,50 × 2 m) cu fundul peretelui de nord-est puternic cupătorit întrunea toate condițiile pentru a putea fi locuită. Ceramica descoperită în interiorul acesteia aparținea, de asemenea, unei faze evoluată a aspectului Dudești—Vinča.

Bordeiul daco-roman, orientat SV—SE avea o formă aproape rotundă cu diametrul de 5,5 m și groapa bordeiului era săpată la 0,70 m față de nivelul de călcare antic. Acoperișul se sprijinea pe 4 pari a căror gropi erau plasate în partea de sud și de nord. Podeaua bordeiului formată dintr-o lipitură groasă puternic bătută, se păstra foarte bine. Vatra nu a fost găsită. Probabil ea a fost amenajată în afara bordeiului. În interiorul acestuia s-au descoperit numeroase fragmente ceramice lucrate într-o tehnică de tradiție dacică împreună cu cea romană,

obiecte de fier și oase de animale domestice. S-au putut recupera câteva jumătăți de vase, o cătușă dacică din sec. II—III e.n.

În secțiunea XXVII (15 × 2 m) la adâncimea de 1,30—1,35 m, în jurul unei vetre răvășite de formă aproape ovală s-a construit o grupare de cioburi, oase de animale și pietre care au aparținut unei locuințe din faza Cîrcea IV (Starčevo IV).

Fragmentele de vatră stăteau direct pe solul viu. Vatra a fost deranjată de o groapă recentă iar latura de est a locuinței cu o groapă Dudești—Vinča, respectiv groapa nr. 1.

La capătul de sus a secțiunii SXXVII a ieșit la iveală o groapă cu ceramică pictată policrom din care s-a recuperat un vas, un picior de cupă și unelte de silex și os. După aspectul ceramicii complexul respectiv (groapa Nr. 2) a aparținut etapei finale a fazei Cîrcea IV.

Rezultatul campaniei arheologice din anul 1978 de la Cîrcea „Viaduct“ a îmbogățit cunoștințele noastre despre grupul cultural Cîrcea și aspectul Dudești—Vinča prin noi date stratigrafice cit și despre modul de construire al locuinței și uneltelor acestora. S-a descoperit prima locuință-bordei din secolul II—III e.n. cunoscută în Oltenia. Materialul ceramic de tradiție dacică descoperit împreună cu cel de tip roman este dovada concretă a procesului de romanizare al populației autohtone cucerită de romani.